

PM Rotel I (Dnr KS 2024/821)

Kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (SOU 2024:45)

Remiss från Finansdepartementet
Remisstid den 30 oktober 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat slutbetänkande *Kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (SOU 2024:45)* bland annat till Stockholms stad för yttrande.

Den 20 maj 2024 trädde EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (eIDAS) i kraft, och i och med detta har eIDAS-förordningen utvidgats bland annat med ett europeiskt ramverk för digital identitet. Medlemsstaterna har i och med revideringen en skyldighet att säkerställa att alla fysiska och juridiska personer i EU kan tillhandahållas en europeisk digital identitetsplånbok. Genom den europeiska digitala identitetsplånboken ska man som användare kunna begära, erhålla, lagra, dela samt visa upp uppgifter om personidentifiering och andra attributsintyg. De europeiska digitala identitetsplånböckerna ska tillhandahållas inom 24 månader efter ikraftträdande av kommissionens genomförandeakter som antas senast den 21 november 2024.

Utredningen föreslår att myndigheten för digital förvaltning (DIGG) ska tillhandahålla den digitala identitetsplånboken. Vidare föreslår utredningen bland annat en tydlig ansvarsfördelning där olika myndigheter ansvarar för tillsyn, och kontroll av elektroniska identiteter och attributsintyg.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret står bakom alla väsentliga delar i det som föreslås i delbetänkandet.

Föredragande borgarrådets synpunkter

I och med att EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (eIDAS) trädde i kraft i maj 2024 har Sverige en skyldighet att säkerställa en europeisk digital identitetsplånbok till alla fysiska och juridiska personer. Jag ser positivt på att utredningen föreslår att myndigheten för digital förvaltning (DIGG) ska ansvara för och tillhandahålla den digitala identitetsplånboken och ställer mig bakom alla väsentliga delar av de förslag som betänkandet lämnat.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 30 oktober 2024

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss – Kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (SOU 2024:45), dnr KS 2024/821-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

December 2022 tillsatte regeringen en utredning för att utreda och föreslå hur staten kan utfärda en e-legitimation med högsta tillitsnivå samt överväga anpassningar till den reviderade eIDAS-förordningen. Remissen benämnd som *Kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (SOU 2024:45)*, är ett slutbetänkande från utredningen om säker och tillgänglig digital identitet och handlar om kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering (eIDAS). Den 20 maj 2024 trädde ändringsförordningen i kraft, och i och med detta har eIDAS-förordningen utvidgats bland annat med ett europeiskt ramverk för digital identitet. Den reviderade eIDAS-förordningen innebär att en rad nya krav behöver uppfyllas av medlemsstaterna och de aktörer som omfattas av förordningens tillämpningsområde. En av förändringarna är att medlemsstaterna har en skyldighet att säkerställa att alla fysiska och juridiska personer i EU kan tillhandahållas en europeisk digital identitetsplånbok.

De europeiska digitala identitetsplånböckerna ska tillhandahållas inom 24 månader efter ikraftträdande av kommissionens genomförandeakter som antas senast den 21 november 2024. Utredningen anser att den reviderade eIDAS-förordningen behöver kompletteras med nationella bestämmelser som säkerställer att Sverige fullt ut uppfyller kravet på att minst en europeisk digital identitetsplånbok tillhandahålls i enlighet med förordningen.

För att se till att Sverige, inom ovan angivna tid, uppfyller de krav som ställs på medlemsstaterna, föreslås det i utredningen att regeringen utser en statlig myndighet med ansvaret att tillhandahålla en europeisk digital identitetsplånbok till både fysiska samt juridiska personer. Den myndighet som utredningen anser vara bäst lämpad för detta ändamål är Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). I samband med detta har utredningen även föreslagit att Sverige tar fasta på möjligheten i den reviderade förordningen att författningsreglera att även privata aktörer ska ha rätt att tillhandahålla digitala identitetsplånböcker. Privata aktörer ska gå igenom ett anmälnings- och granskningsförfarande för att kunna bli godkända tillhandahållare. DIGG föreslås ha ansvaret för denna granskning.

Syftet med eIDAS-förordningen är att alla fysiska och juridiska personer i EU på ett säkert sätt ska ges tillgång till publika samt privata tjänster inom unionen. Med eIDAS kan varje organisation och medborgare använda den e-legitimation som utfärdats i det egna landet. Denna e-legitimation måste offentliga e-tjänster i andra länder inom EU kunna ta emot.

Genom den europeiska digitala identitetsplånboken (som varje medlemsstat i EU ska tillhandahålla enligt den reviderade eIDAS-förordningen) ska man som användare kunna begära, erhålla, lagra, dela samt visa upp uppgifter om personidentifiering och andra attributsintyg. Det är användaren som väljer vilka elektroniska intyg som ska

finnas i den egna identitetsplånboken. Ett attributsintyg är ett digitalt intyg som bekräftar specifika egenskaper eller attribut hos en individ eller en organisation. Exempel på detta kan vara: personens yrkestitel, behörigheter, etc. Attributintyg syftar till att ge säker och verifierbar information om en individs eller organisations specifika egenskaper, som behövs för att använda digitala tjänster eller för att interagera med myndigheter och andra organisationer på ett betryggande sätt.

Medlemsstaterna ska säkerställa att identitetsplånboken (om användaren vill) kan innehålla åtminstone uppgifter om innehavarens adress, ålder, kön, civilstatus, nationalitet eller medborgarskap, utbildnings- och yrkeskvalifikationer etc. Personuppgifter kommer att behandlas och behandlingen ska vara förenlig med de principer som anges i bland annat dataskyddsförordningen. Det är frivilligt att ansluta sig till en digital identitetsplånbok och den ska vara kostnadsfri för fysiska personer. Identitetsplånboken ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning på lika villkor.

Utredningen innehåller flera förslag på lag- och förordningsändringar som syftar till att komplettera den reviderade eIDAS-förordningen. Vidare innehåller utredningen lösningsförslag som inkluderar bland annat teknisk implementering och ansvarsfördelning mellan olika myndigheter.

I utredningen förslås följande ansvarsfördelning:

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG)

- Ska tillhandahålla den digitala identitetsplånboken
- Ansvar för granskning och godkännande av privata aktörer
- Ta fram en nationell certifieringsordning

Post- och telestyrelsen (PTS)

- Vara tillsynsorgan av digitala identitetsplånboken
- Ansvar att upprätta, underhålla, samt offentliggöra ett register över förlitande parter
- Ansvar att vidta åtgärder vid säkerhetsincidenter
- Hantera sanktioner och sanktionsavgifter
- Ska utgöra en gemensam kontaktpunkt för betrodda tjänster, europeiska digitala plånböcker och anmälda system för elektronisk identifiering.

Skatteverket

- Tillhandahålla uppgifter för personidentifiering av fysiska personer

Bolagsverket

- Tillhandahålla uppgifter för personidentifiering av juridiska personer

Försvarets Materialverk (FMV)

- Ska utse ansvarigt organ för certifiering

Enligt utredningen förväntas kommuner och regioner behöva utfärda attributionsintyg och kommer således även att beröras.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret står bakom alla väsentliga delar i det som föreslås i delbetänkandet. Vidare välkomnas initiativ som syftar till att öka utbyggnaden av digital infrastruktur inom EU och i förlängningen möjliggöra digitaliseringen av samhället i stort.

Stadsledningskontoret önskar särskilt belysa följande:

- I utredningen står det att den reviderade eIDAS- förordningen kommer att konkretiseras ytterligare genom ett flertal direkt tillämpliga genomförandeakter. Det är således för närvarande svårt att få en full överblick av förordningens tillämpning samt dess konsekvenser. Detta innebär att det är svårt att bedöma hur det kommer att påverka lokal nivå. Stadsledningskontoret önskar framföra att det är viktigt att det kommunala perspektivet tas i beaktning och att det är av vikt att reda ut vilka konsekvenser tillämpningen kommer att ha på kommunal nivå.
- I utredningen redogörs det för att frågan kring digitaliserad ärendehandläggning inte har utretts på grund av tidsbrist. Stadsledningskontoret önskar framföra betydelsen av ett standardiserat tillvägagångssätt samt ett tydligt genomförande. Det är av stor vikt att den myndighet som ska tillhandahålla den digitala identitetsplånboken har en plan för arbetet framöver och involverar berörda instanser i detta arbete.
- Utvecklingsarbete ska enligt utredningen ske i nära samråd och samarbete med relevanta myndigheter och organisationer samt med Sveriges kommuner och regioner (SKR). Stadsledningskontoret ser positivt på att även det kommunala perspektivet finns med i det fortsatta arbetet.

- eIDAS-förordningen möjliggör gränsöverskridande elektronisk identifiering, vilket är centralt för EU:s förordning om en gemensam digital ingång även kallad Single Digital Gateway (SDG). SDG kräver att medborgare och företag ska kunna använda sina nationella elektroniska identiteter (utfärdade enligt eIDAS) för att få tillgång till offentliga tjänster i andra EU-länder. Således är eIDAS en viktig teknisk och juridisk grund för att möjliggöra de digitala tjänster som SDG ska erbjuda. eIDAS och SDG kompletterar och samverkar med varandra för att främja digitalisering och tillgång till tjänster inom EU. Stadsledningskontoret önskar framföra att det är av största vikt att den nationella implementeringen av eIDAS och andra förordningar såsom SDG även omfattar hur de ska samverka i praktiskt implementering.
- eIDAS-förordningen har varit etablerad i flera år, men ej fått nämnvärd praktisk användning i kommunal verksamhet. Detta beror till största del på utmaningar rörande kopplingen mellan identitet och autentisering. Identitet handlar om att säkerställa att en person eller juridisk person är den de utgör sig för att vara, medan autentisering handlar om att ge rättigheter eller tillgång baserat på denna bekräftade identitet. Idag används personnummer/organisationsnummer för autentisering i merparten av alla kommunala processer, något som inte finns på samma sätt utanför Sverige. Det är av stor vikt att kommuner och regioner även fortsättningsvis ska kunna använda personnummer och organisationsnummer för autentisering. Om detta inte möjliggörs kommer det krävas omfattande utveckling av samtliga system som använder detta för autentisering, vilket kan medföra stora kostnader. Autentisering nämns i utredningen, men information kring mer praktisk implementering och hur detta ska genomföras saknas. Stadsledningskontoret önskar framföra att detta är av avgörande betydelse för det fortsatta arbetet med införandet av eIDAS inom verksamheten. Utredningen framhåller behovet av att utveckla en gemensam nationell tjänst för identitetsmatchning, vilket skulle möjliggöra gränsöverskridande identitetsmatchning och bidra till en nationell digital infrastruktur. Stadsledningskontoret ser positivt på denna utveckling, som kan minska den administrativa bördan för förlitande parter.
- Kommuner förväntas behöva utfärda attributsintyg vilket kan leda till utvecklings- och förvaltningskostnader. Stadsledningskontoret anser att konsekvenser och kostnader för kommunal verksamhet ej har utretts tillräckligt.